

Nieuwsbrief van de Vereniging Ambacht & Gereedschap oktober 2026 nr. 72

Najaarsbijeenkomst op 21 November 2026
Kulturhus De Breehoek, Marktstraat 59, 3925 JP Scherpenzeel

Van de voorzitter

Beste leden,

Voor u ligt weer een nieuwe editie van ons clubblad. In deze uitgave besteden we niet alleen aandacht aan ons gedeelde enthousiasme voor ambacht en gereedschap, maar staan we ook stil bij enkele belangrijke ontwikkelingen binnen onze vereniging.

Tijdens de komende Algemene Ledenvergadering nemen wij afscheid van Jan Blaas en Hein Coolen als bestuursleden. Gedurende vele jaren hebben zij zich met hart en ziel ingezet voor Vereniging Ambacht & Gereedschap. Bestuurswerk vindt vaak achter de schermen plaats en blijft daardoor soms minder zichtbaar dan het verdient. Juist deze vrijwilligers zorgen echter met hun kennis, betrokkenheid en inzet ervoor dat onze vereniging kan blijven groeien en bloeien. Namens het bestuur en alle leden willen wij hen dan ook hartelijk bedanken voor hun niet-aflatende inzet, enthousiasme en grote bijdrage aan het behoud en de ontwikkeling van onze vereniging. Hun werk heeft een blijvende indruk achtergelaten en verdient onze oprechte waardering.

Daarnaast besteden we tijdens de ALV aandacht aan een bijzonder initiatief dat veel liefhebbers van historisch gereedschap en ambachtelijk erfgoed zal aanspreken: het project Doornroosje. Cultuurhistoricus Gerard Rooijackers ontwikkelde een vernieuwende visie op het behoud van museumcollecties. Het uitgangspunt is dat een collectie zorgvuldig wordt geconserveerd en als een soort tijdscapsule wordt bewaard, zodat toekomstige generaties deze opnieuw kunnen ontdekken, onderzoeken en waarderen. Dit zogenaamde Doornroosjescenario biedt interessante mogelijkheden, maar roept ook belangrijke vragen op. Wat bewaren we? Wat willen we doorgeven aan volgende generaties? En hoe zorgen we ervoor dat een slapende collectie haar betekenis behoudt?

Dit onderwerp is naar mijn mening ook zeer relevant voor de vele leden die in de loop der jaren een indrukwekkende verzameling hebben opgebouwd. Niet omdat iedereen deze methode zou moeten toepassen, maar omdat zij uitnodigt tot nadenken. Niemand heeft het eeuwige leven, maar iedereen kan zich afvragen wat er later met zijn of haar collectie zou moeten gebeuren.

Bovendien bestaat de waarde van een collectie vaak uit meer dan alleen de voorwerpen zelf. Achter ieder stuk gereedschap schuilt een verhaal: over het ambacht, de gebruiker, de techniek en de tijd waarin het werd gebruikt. Wanneer de eigenaar van een collectie wegvault, bestaat het risico dat deze verhalen verloren gaan en een bijzonder object wordt teruggebracht tot een 'gewoon' stuk gereedschap.

Ik vermoed dat er binnen onze vereniging een schat aan kennis en verhalen aanwezig is. Verhalen over het gereedschap zelf, maar vooral over de ambachten die ermee werden uitgeoefend. Misschien kunnen we daar samen iets mee doen en een eigen project starten om deze kennis en herinneringen vast te leggen voor toekomstige generaties.

Wij hopen dat u met plezier deze uitgave leest, nieuwe kennis opdoet en inspiratie vindt voor uw eigen activiteiten binnen onze mooie hobby en ons gezamenlijke erfgoed.

Namens het bestuur wens ik u veel leesplezier.
Met vriendelijke groet,

Sandra Hoekman

Najaarsbijeenkomst 2026

Ook dit jaar is de locatie van de Najaarsbijeenkomst onveranderd namelijk het Kulturhus de Breehoek in Scherpenzeel (Gelderland). Voor kaart en routebeschrijving wordt verwezen naar de desbetreffende pagina in de Kroniek.

Naast de bekende programmaonderdelen zoals jaarvergadering, tafelverkoop, verloting en een zeer mooie veiling staan een aantal demonstraties en een lezing een lezing (Doornroosje scenario) op het programma waarover hieronder meer.

Demonstratietafels

Schildersgereedschap door Ben Weijers
Het ambacht van de schilder is na de oorlog sterk veranderd, zowel qua techniek als gereedschap en verf. Oude technieken als houten, marmeren en vergulden komen, behalve bij restauraties, nauwelijks meer voor. De amateur koopt voor zijn klus voor een paar euro kwasten en rollers in de bouwmarkt en gooit ze na gebruik gewoon weg. Hoe anders was dat vroeger. De vakman had veel expertise en koesterde zijn kwasten want ze waren kostbaar. Dit jaar ontving de vereniging twee dozen met schildersgereedschap van een Amsterdamse schilder, al jaren met pensioen, die voor een deel al door zijn vader was gebruikt. Veel verschillende soorten kwasten, rollers, kammen, wrijfstenen, glasnijders, branders en allerlei klein spul.

Met hulp van ons lid Ben Weijers, zelf vroeger schilder, kwamen we tot de conclusie dat het een bijzondere, eigenlijk museale collectie was. Kwasten van Chinees varkenshaar, paardenhaar, runderhaar, eekhoornhaar, dassenhaar, marterhaar. Ze heb-

ben allemaal een naam en zijn toegespitst op een speciale techniek. Over de bestemming moeten we nadenken. Gelukkig wil Ben Weijers op de komende najaarsbijeenkomst het materiaal uitstallen op demonstratie tafels en ons alles vertellen over deze bijzondere verzameling en vooral laten zien waar het voor werd gebruikt. Hierbij alvast een foto van enkele oude kwasten.

Verzameling houtmonsters door Bert Ruygrok

Bert Ruygrok hoort tot de intussen zeer selecte groep, die in het oprichtingsjaar 1991 lid zijn geworden van A&G en nog steeds actief zijn. Een oud-collega van Bert, Wessel Bunnik, destijds bestuurslid, maakte hem enthousiast voor A&G. De posters *boren door de eeuwen heen* en *zagen door de eeuwen heen* van Wessel die als een van de eerste publicaties van A&G zijn verschenen, worden nog steeds bewaard. Het zijn herinneringen uit de vorige eeuw.

Bert werkte 39 jaar bij de Stichting hout/Vakopleiding Hout- en Meubileringsbedrijf/Stichting Hout en Meubel. Hij heeft een veel kennis opgebouwd over houtsoorten, houtmonsters en boeken over hout. Hij heeft zoals meerdere leden een verzameling houtmonsters opgebouwd, maar bezit ook een bijzondere serie houtsoorten in boekvorm.

Verzamelingen *houtsoorten boeken* staan bekend als Xylotheken. Zij waren in de 18^e en 19^e eeuw vooral populair bij grote landgoedeigenaren en universiteiten. Behalve als studiebron dienden ze ook om er mee te pronken. Goede conservering van dit materiaal is een probleem, maar er zijn enkele prachtige

historische Xylotheken bewaard gebleven zoals die in kasteel Groeneveld.

Behalve zulke museale collecties werd ook veel eenvoudig studiemateriaal in de vorm van houten boeken gemaakt en Bert zal een aantal voorbeelden uit zijn verzameling laten zien naast zijn interessante collectie houtmonsters.

We zijn op het moment van het ter perse gaan van dit nummer nog bezig met andere demonstraties, die echter nog niet definitief zijn.

Doornroosje-scenario voor een streekmuseum

Lezing door Frank Bergevoet, Senior adviseur roerend erfgoed van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Het project *Doornroosje* begon in 2021 met een eenvoudige maar fundamentele vraag van verzamelaar Jan Anderson: “Wat kan ik doen om mijn collectie na mijn overlijden te behouden en door te geven?”

Het Streekmuseum Jan Anderson

Jan Anderson (1936) begon al op jonge leeftijd met verzamelen. Zijn belangstelling voor volkscultuur en het dagelijks leven van gewone mensen werd verder aangewakkerd door oude tijdschriften en een bezoek aan het Nederlands Openluchtmuseum in 1948. In de loop van zijn leven bouwde hij een indrukwekkende collectie op van circa 150.000 objecten, verdeeld over 150 deelcollecties. Samen vertellen deze ensembles het verhaal van het dagelijks leven in de twintigste eeuw. Daarnaast beschikt de collectie over ongeveer 20.000 boeken en naslagwerken, waarvan circa 2.000 betrekking hebben op de geschiedenis van Vlaardingen.

Ook Anderson zelf droeg aan die kennis bij met ongeveer honderd publicaties op zijn naam.

Om zijn collectie toegankelijk te maken voor het publiek richtte hij in Vlaardingen het Streekmuseum Jan Anderson op. Het behoud van de collectie, inclusief de samenhang tussen de verschillende deelverzamelingen, staat daarbij centraal. Juist die ensemblewaarde maakt de verzameling bijzonder. Daarnaast hecht Anderson veel belang aan het beschikbaar houden van de digitale informatie die aan de collectie verbonden is.

Anderson realiseerde zich echter dat hij niet het eeuwige leven heeft. Hij wilde voorkomen dat de collectie na zijn overlijden uiteen zou vallen. Het onderbrengen van onderdelen bij verschillende musea zou vrijwel zeker leiden tot zogenoemde *cherry-picking*: musea nemen alleen de stukken over die binnen hun verzamelbeleid passen, waardoor de samenhang van de collectie verloren gaat. Tegelijkertijd bleek geen enkel museum geïnteresseerd in het beheer van de volledige verzameling.

Van vraag naar oplossing

Met zijn vraag wendde Anderson zich tot Erfgoedhuis Zuid-Holland, dat vervolgens de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed bij het vraagstuk betrok.

Cultuurhistoricus Gerard Rooijakkers ontwikkelde hiervoor een vernieuwende gedachte: bewaar een collectie als een zorgvuldig afgesloten tijdscapsule en geef een toekomstige generatie de kans deze opnieuw te ontdekken en te waarderen. Dit werd het zogenoemde **Doornroosje-scenario**.

Het concept roept belangrijke vragen op. Wat bewaren we voor de toekomst? Wat geven we door aan volgende generaties? En hoe zorgen we ervoor dat een slapende collectie haar betekenis behoudt?

Een nieuwe erfgoedmethode

Tussen 2020 en 2024 werd de methode verder ontwikkeld en getoetst binnen het museale veld. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, een van de projectpartners, vond het belangrijk om het proces uitgebreid vast te leggen. Daarom volgde een camera-ploeg de werkzaamheden gedurende meerdere jaren. De opgedane kennis kan andere musea en erfgoedinstellingen helpen die voor vergelijkbare vraagstukken staan.

De methode houdt in dat een collectie gedurende dertig jaar wordt “ingeslapen”. Gedurende die periode stopt de publieksfunctie en blijft de collectie als geheel behouden voor een toekomstige generatie.

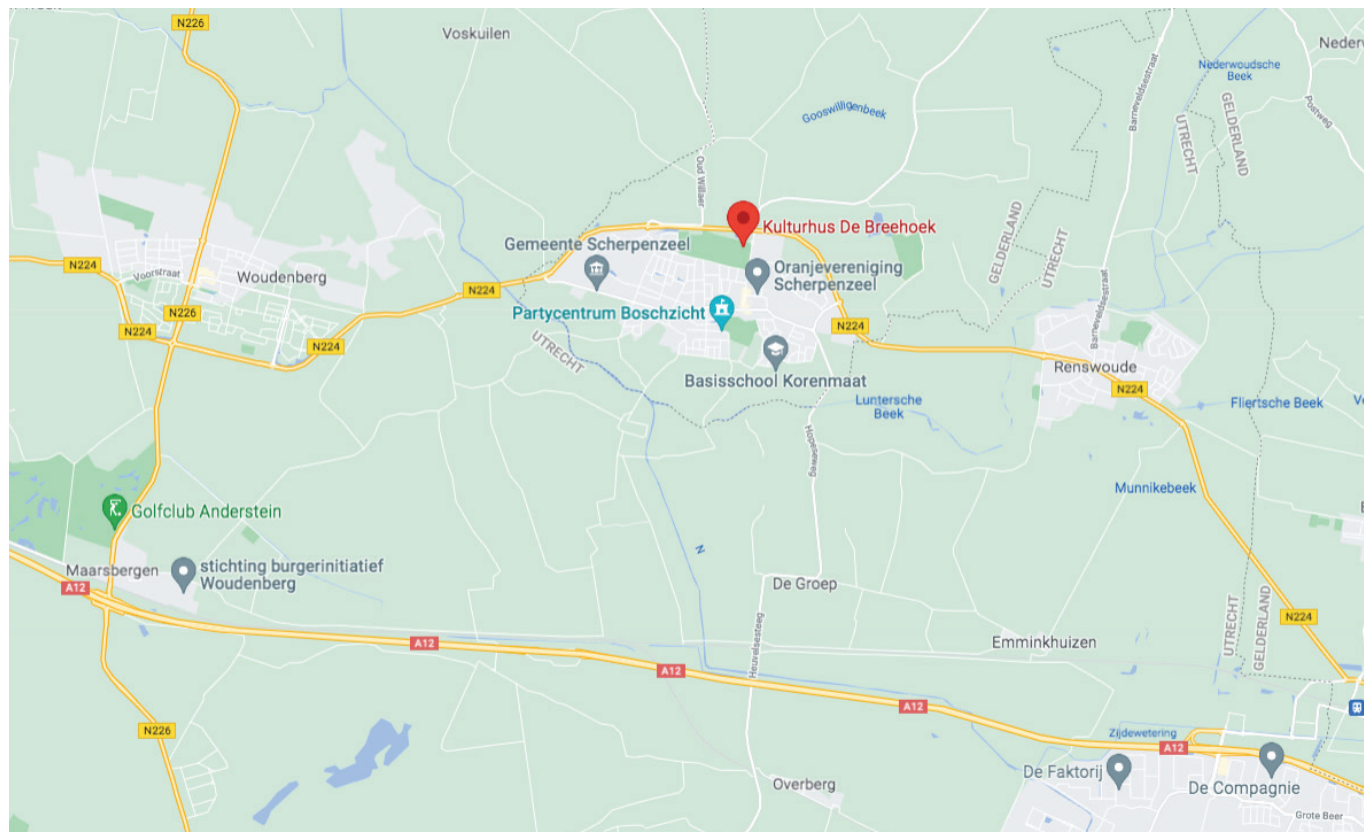
Info voor bezoekers Breehoek Scherpenzeel

Adres:

Kulturhus De Breehoek, Marktstraat 59, 3925 JP Scherpenzeel, T: 033-2772924

Auto route:

De Breehoek is te bereiken via de Provinciale weg N 224, waar u in Scherpenzeel de Marktstraat inrijdt. De Breehoek ligt net voorbij de eerste rotonde aan de rechtse kant.

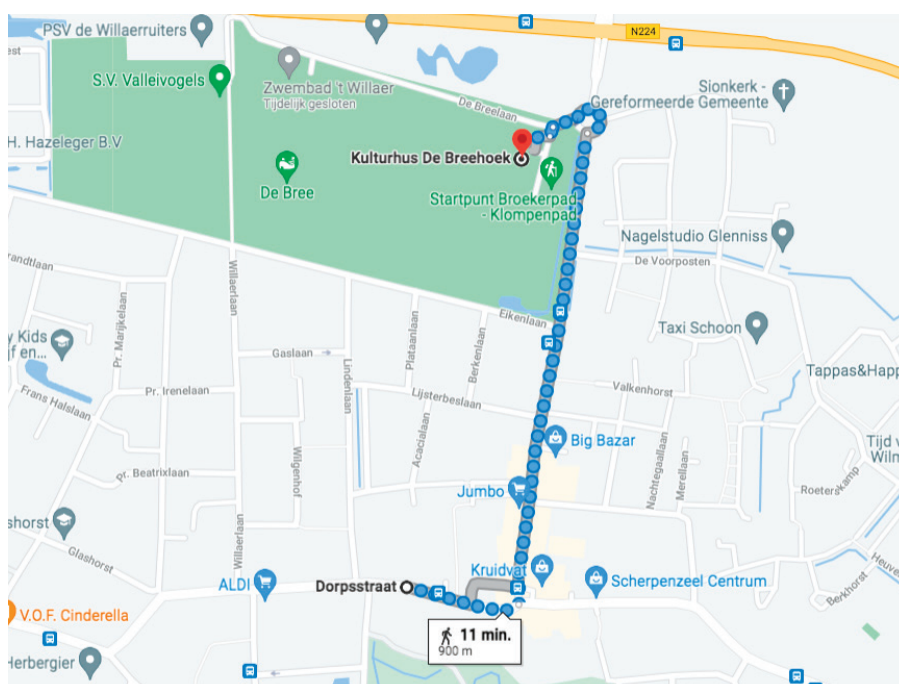
Via openbaar vervoer:

Het dichtstbijzijnde treinstation is Veenendaal-De Klomp. Neem van hier af Streekbus 80 (richting Amersfoort via Leusden) – duur busreis 12 minuten. Stap uit bij de bushalte Kerk, Scherpenzeel (A). Vanaf hier is het nog eens 11 minuten lopen naar de Breehoek (B)

Tip:

check altijd voordat u op reis gaat de actuele reisinformatie op:

<https://9292.nl>

Programma najaars- bijeenkomst 2026

08.00 uur	De Breehoek gaat open voor medewerkers en standhouders. Inrichting van verkooptafels
09.30 uur	De Breehoek gaat open voor leden en introducés. - Aanmelden en uitgifte van veilingnummers - A & G tafelronde met de bekende 'wat is dat' tafel, de tafels met de te veilen kavels, de tafel met prijzen voor de verloing
10.00 uur	Welkom door de voorzitter Sandra Hoekman Aanvang van de Algemene Ledenvergadering
11.00 uur	Pauze
11.15 uur	Collecties – “Doornroosje methode – de tijd als vriend”
12.00 uur	Demonstraties
12.45 uur	Lunch. Tijdens de lunch wordt de zaal gesloten voor publiek.
13.30 uur	Verkooptafels gaan open voor: - A & G gereedschappenverkoop - A & G boekenverkoop - Verkoop gereedschap door de leden - A & G tafelronde inclusief verkoop van loten
14.45 uur	Trekking van loten en aansluitend veiling

Inschrijven najaarsbijeenkomst zaterdag 21 november 2026

De toegang tot de ALV is uiteraard gratis. De kosten voor het overige programma (incl. lunch en consumptiemunt) bedragen 15 euro voor leden en 20 euro voor introducés.

U kunt uzelf en maximaal één introducé als deelnemer inschrijven door het verschuldigde bedrag **vóór 16 november 2026** over te maken op

IBAN rekeningnummer : NL15 INGB 0000 3007 41

BIC code: INGBNL2A

T.n.v.: Ambacht & Gereedschap

O.v.v.: uw naam, de naam van uw introducé en “NJB 2026”

Op de dag zelf kunt u zich in principe niet meer aanmelden.

Indien u toch nog na 16 november wilt inschrijven kan dit na telefonisch of mail contact met onze penningmeester Rijk van den Bunt. (E-mail: penningmeester@ambachtengereedschap.nl)

Reserveren verkooptafels

Ieder lid kan gratis één verkooptafel reserveren.

Omdat het aantal tafels beperkt is en om iedereen een kans te geven wordt in eerste instantie uitgegaan van één verkooptafel per lid. Mocht u meer tafels willen reserveren dan kunt u dit aangeven en wordt, zodra alle aanvragen binnen zijn, bekeken wat er mogelijk is. Het streven is om iedereen de hoeveelheid tafels te kunnen geven die hij/zij wenst.

Indien u een verkooptafel wenst te reserveren gelieve u dit **vóór 16 november** via de mail aan te geven bij de secretaris (E-mail: secretaris@ambachtengereedschap.nl).

Agenda ledenvergadering

Agenda

Voor de 33^e Algemene Ledenvergadering Vergadering

1. Opening
2. Vaststellen van de notulen van de 32e Algemene Ledenvergadering van 22 november 2025
3. Jaarverslag 2025-2026
4. Overzicht financieel beheer 2025-2026 en begroting 2026-2027
5. Verslag van de kascommissie over het boekjaar 2025-2026
6. Verkiezing van de kascommissie voor het boekjaar 2026-2027
7. Bestuur
8. Gedachtewisseling met leden (rondvraag)
9. Sluiting

Bij de agenda

Ad 2 Vaststelling notulen

De notulen van de vergadering van 22 november 2025 staan in de A & G Kroniek (nr.71)

Ad 3 Jaarverslag

Het jaarverslag over 2025-2026 staat in deze uitgave van de A & G Kroniek (nr.72)

Ad 4 Overzicht financieel beheer

De jaarrekening over het boekjaar 2025-2026 staat in deze uitgave van de A & G Kroniek (nr.72)

Ad 5 Verslag van de Kascommissie

De kascontrole van het boekjaar 2025-2026 is uitgevoerd door Gert-Jan Brouwer en Ruud van Vliet. Het resultaat van hun bevindingen zal tijdens de vergadering worden toegelicht. Aansluitend zal aan de vergadering worden gevraagd het bestuur te dechargeren voor het gevoerde financiële beleid.

Ad 6 Verkiezing van de Kascommissie

Dit jaar is Gert-Jan Brouwer aan de beurt om af te treden. Peter Pothoven, die vorig jaar als reserve, werd gekozen gaat hem opvolgen. Voor het boekjaar 2026-2027 zal de kascommissie derhalve bestaan uit Ruud van Vliet en Peter Pothoven. Er moet een nieuwe reserve voor de kascommissie gekozen worden.

Ad 7 Bestuur

Zowel Jan Blaas als Hein Coolen hebben aangegeven om eind dit jaar hun bestuurstaken neer te willen leggen.

Nieuwe bestuursleden

Harry Kuiper heeft zich bereid verklaard om als aspirant bestuurslid, met in achtneming van een door hem te bepalen proefperiode, zitting te nemen in het Bestuur.

Kandidaat-bestuursleden dienen zich uiterlijk een week van te voren te melden bij de secretaris.

Ad 8 Gedachtewisseling met de leden

Het bestuur biedt u graag de mogelijkheid zich uit te spreken over uiteenlopende zaken aangaande onze vereniging. Schroom niet om te komen met opmerkingen, suggesties, wensen om de vereniging beter te laten aansluiten op de wensen van de leden.

Ad 9 Laatste mededeling en sluiting

De datum voor de voorjaarsbijeenkomst is bekend: zaterdag 22 mei. Details volgen en worden op de website gecommuniceerd.

Jaarverslag 2025-2026 door de Secretaris

Ledenadministratie

We zien dat ons ledenaantal aardig stabiel is.

Ledenaantal op 31-8-2025	385
Opgezegd per 1-1-2026	14
Niet betaald (uitgeschreven)	5
Overleden	4
Nieuwe leden	22
Ledenaantal op 31-8-2026	384

Opvallend is dat van de 22 nieuwe leden 10 zich via de website hebben aangemeld.

Beurzen

Net als vorig jaar hebben we weer een stand kunnen regelen op de beurs Monument tegen een flink gereduceerd tarief (met dank aan Hein Coolen). De beurs was als altijd gezellig, we zijn veel leden tegengekomen die aangenaam verrast waren door onze aanwezigheid op de beurs, en we hebben 2 nieuwe leden in mogen schrijven. Ook hebben we een stand kunnen huren op Houtfort (bij fort Vechten) op zaterdag 17 en zondag 18 oktober. We zijn nog altijd op zoek naar leden die het leuk vinden om een dagje/dagdeel op een beurs te staan. U kunt zich hiervoor aanmelden bij de Secretaris.

Bijeenkomsten

De voorjaarsbijeenkomst was dit jaar bij het Pluimveemuseum in Barneveld (met dank aan Jacob Cazemier en Hans van Meijel voor de organisatie).

Vooraf de veiling met een echte veilingklok was een succes. Menigeen ging met een doosje eieren naar huis en ook de veiling van de gereedschappen was een succes te noemen.

Bestuur

Bestuursleden worden volgens de statuten voor maximaal 3 jaar gekozen. Zie art 8, lid 11 van de statuten. Rooster van aftreden (aan het eind van het jaar).

Naam	Functie	Datum aftreden
Rijk van den Bunt	Penningmeester	Eind 2028
Jan Blaas	Bestuurslid	Eind 2026
Sandra Hoekman	Voorzitter	Eind 2027
Ria van den Bunt	Secretaris	Eind 2027
Hein Coolen	Bestuurslid	Eind 2027

Ria van den Bunt, Secretaris

Balans A&G Boekjaar 2025 - 2026

Activa

	31-8-2026	31-8-2025
Liquide middelen		
Betaalrekening	€ 10.707	€ 16.506
Spaarrekening incl. rente	€ 41.714	€ 31.308
Bezittingen		
Voorraad boeken/promotiemat. Incl. afschrijving	€ 578	€ 1.667
Kasgeld	€ 233	€ 306
Totaal activa	€ 53.233	€ 49.787

Passiva

Eigen vermogen	€ 53.233	€ 49.787
Totaal passiva	€ 53.233	€ 49.787

Resultaat	€ 3.445	€ 1.822
------------------	----------------	----------------

Winst- en verliesrekening

	1-9-2025 t/m 31-8-2026 Werkelijk	31-8-2026 Begroting	2026-2027 Begroting
Opbrengsten			
Contributies	€ 9.452	€ 10.000	€ 9.600
Donaties	€ 995	€ 0	€ 0
Gildebrief advertenties	€ 240	€ 240	€ 240
Veiling/verkoop/verloting	€ 3.236	€ 2.000	€ 2.000
Verkoop boeken/tijdschriften	€ 616	€ 500	€ 500
Rente spaarrekening	€ 406	€ 300	€ 400
Totaal opbrengsten	€ 14.945	€ 13.040	€ 12.740
Kosten			
Beheerskosten: Portokosten	€ 1.923	€ 2.500	€ 2.000
Beheerskosten: Bankkosten	€ 445	€ 450	€ 500
Bestuurskosten	€ 472	€ 750	€ 1.000
Ledenlijst/Contributiebrief	€ 0	€ 0	
A&G Kroniek	€ 1.305	€ 2.500	€ 1.750
Gildebrief	€ 4.200	€ 4.500	€ 5.000
Najaarsbijeenkomst	€ 1.146	€ 500	€ 1.000
Voorjaarsbijeenkomst	€ 351	€ 0	€ 0
Publicaties/promoties	€ 566	€ 1.500	€ 750
Website/huisstijl	€ 3	€ 1.000	€ 500
Afschrijving boeken	€ 1.089	€ 1.089	€ 578
Jubileum 2026		€ 2.500	€ 1.000
Totaal kosten	€ 11.499	€ 17.289	€ 14.078
Resultaat	€ 3.445	-€ 4.249	-€ 1.338

Verantwoording Financiën vereniging Ambacht & Gereedschap

Betreffende het boekjaar 1 september 2025 t/m 31 augustus 2026

Bij het opstellen van de begroting voor het afgelopen boekjaar zijn we als bestuur uitgegaan van een negatief resultaat. We hebben het jaar afgesloten met een positief resultaat van € 3445 dit heeft een aantal oorzaken. De opbrengsten van de veiling en de verkoop van boeken was aanzienlijk hoger dan begroot. Dit is net als de post donaties lastig te begroten. Hier is een gift van € 750 op bijgeschreven maar ook, net als voorgaande jaren, hebben ook dit boekjaar diverse leden naast de contributie een extra bedrag als donatie overgemaakt. Daarvoor onze hartelijke dank.

Verder zijn de investeringen van de website nog niet gedaan, we zijn met een aantal vrijwilligers bezig de inhoud van de website te bouwen, als deze gereed is, zal de website in de nog te ontwikkelen nieuwe huisstijl worden omgebouwd. Deze huisstijl zal naast het uiterlijk van de website ook gaan over een nieuw logo en bijvoorbeeld een folder.

Dit jaar bestaat onze vereniging 35 jaar. Daar zal uiteraard de nodige aandacht aan besteed worden. Het vorig boekjaar daarvoor gereserveerde bedrag is doorgeschoven naar het volgend boekjaar. De kascommissie bestaande uit Gert-Jan Brouwer en Ruud van Vliet hebben eind september de financiën over het afgelopen boekjaar gecontroleerd.

Tijdens vorige ALV is besloten om de contributiebrief vanaf 2026 jaar digitaal (via de e-mail) toe te sturen. Ook is besloten de contributiebrief in december te versturen i.p.v. tegelijk met de Gildebrief. Uiteraard ontvangen de leden die geen e-mail hebben de contributiebrief via de post. U ziet een en ander terug in de financiële verantwoording die we tijdens de ALV zullen bespreken en vaststellen.

Rijk van den Bunt, Penningmeester

In memoriam

Sinds het verschijnen van de vorige Kroniek zijn de volgende leden overleden

Arend Ruarus (augustus 2025)
Pieter van Houten (24 december 2025)
John de Vreeze (oktober 2025)
Harm Geerts (24 mei 2026)
Henk de Boer (16 juni 2026)

Twée kopstukken uit het bestuur

Jan Blaas

De bestuurlijke carrière van Jan Blaas begon al in 1998. Omdat de archieven pas vanaf 2002 volledig beschikbaar zijn, weten we in ieder geval dat hij in die periode maar liefst dertien jaar penningmeester was en daarnaast vier jaar tweede penningmeester. Wij gunnen iedere vereniging iemand die zo goed op de financiën let als Jan dat in de afgelopen jaren heeft gedaan. Inmiddels ligt deze verantwoordelijkheid in de vakkundige handen van iemand anders, maar de basis voor de uitstekende financiële positie van de vereniging heeft Jan gelegd. Daarnaast heeft Jan de Boedelcommissie opgericht en staat hij sinds de oprichting aan het hoofd van deze commissie. Het beheren van een boedelcommissie vraagt om gevoel voor de omstandigheden waarin een eigenaar van een boedel zich bevindt. Integriteit is daarbij een tweede sleutelwoord. Beide eigenschappen passen Jan als een handschoen. Wat een indrukwekkende staat van dienst. Hoewel hij al jarenlang gelukkig getrouwd is met Liesbeth, lijkt het soms alsof hij ook een beetje met de vereniging getrouwd is.

Hein Coolen

Hein trad toe tot het bestuur nadat hij tijdens de Algemene Ledenvergadering van 2008 tot voorzitter werd gekozen. Die functie vervulde hij vervolgens veertien jaar lang met grote inzet en enthousiasme. Daarna deed hij een stapje terug en nam hij tijdelijk het secretariaat waar, om vervolgens opnieuw als interim-voorzitter aan te treden. In 2024 droeg hij definitief de voorzittershamer over en werd hij bestuurslid. Naast zijn werkzaamheden binnen het bestuur vervult Hein al jarenlang een onmisbare rol als hoofdredacteur van de Gildebrief als redactielid van de Kroniek. Hij is vanaf 2012 hoofdredacteur van de in 2007 geïntroduceerde Gildebrief. In de enquête van juni 2024 werd de Gildebrief zeer hoog gewaardeerd. Dat is een prachtige prestatie: al meer dan vijftien jaar een blad van deze kwaliteit uitbrengen. Beide heren hebben zich gedurende vele jaren met hart en ziel ingezet voor onze vereniging.

Namens alle leden: hartelijk dank voor jullie enorme betrokkenheid, inzet en toewijding. Jullie sporen binnen Ambacht & Gereedschap zullen nog lang zichtbaar blijven.

Verkooptafels & veiling

Op dit moment telt de veiling 62 kavels. Dat is een grote veiling. Een enkel interessant stuk kunnen we nog wel toevoegen. Mocht u iets willen aanbieden, neem dan tijdig contact op met de boedelcommissie. Niet op de foto's, maar zoals vermeld in de lijst zullen weer bananendozen met schaven en divers gereedschap worden geveild.

De wijze van veilen

Veilingmeester Hein Coolen zal de kavels onder de hamer brengen. Er wordt verkocht per opbod, en in de volgorde van de gegeven nummering op de veilinglijst. Alle veilingkavels zullen worden uitgesteld voor het podium in de zaal.

Registratie voor de veiling

Als u aan de veiling wilt deelnemen dan moet u zich van te voren wel laten registreren. Dit kan tegelijk met de aanmelding morgens. U krijgt dat direct uw unieke biednummer mee. Na afloop van de veiling kunnen de kavels meegenomen worden tegen constante betaling ofwel met pinbetaling.

Verkooptafels voor leden

Leden die hun gereedschap of/en boeken in een kraam willen verkopen zijn weer van harte welkom. Het is belangrijk om ruim van te voren contact op te nemen voor het reserveren van tafelruimte. De tafels

zijn gratis beschikbaar. **Voor het reserveren van een tafel mail naar:** secretaris@ambachtengereedschap.nl
De tafels dienen voor 9:30 uur ingericht en afgedekt te zijn. Voor het afdekken dient u zelf een laken o.i.d. mee te nemen. Verkopen mag vanaf 13:30 uur (na de lunch).

A&G verkooptafels

Deze tafels zijn gereserveerd voor gereedschap en boeken die via de boedelcommissie zijn ingebracht. Jacob Cazemier is verantwoordelijk voor de boekenverkoop.

Verloting

Voorafgaand aan de veiling vindt de traditionele verloting plaats. Op de overzichtsfoto ziet u zeer gevarieerde objecten die ons werden aangeboden. De loten worden bij de aanmelding en in de zaal aangeboden voor €1,- per stuk.

Contact

Mocht u vragen hebben over de gang van zaken of goede ideeën over de veiling en verkoop, neem dan gerust contact op met een van de commissieleden. De boedelcommissie bestaat uit de volgende leden: Johan van Dijk (06-50744738), Jacob Cazemier (0578-574147), Gerrit Snoek (0344-6635582) en Jan Blaas (voorzitter) (0317-616363)

De veiling 2026

Dit is het laatste jaar dat ik de veiling zal organiseren en dat zal even wennen worden want ik ben daar vanaf het begin bij betrokken geweest. De eerste jaren met Piet Anker als veilingmeester. Tot het moment van veilen had Piet geen idee wat er geveild zou worden, maar dat maakte hem niets uit, hij verzong ter plekke bij elk kavel een bijzonder verhaal. In de loop van de jaren is het groter en professioneler geworden met ondersteuning van een boedelcommissie. Het is behalve een trekpleister voor de bijeenkomst een belangrijke financiële ondersteuning voor de vereniging geworden. Daarbij heb ik het altijd heel belangrijk gevonden dat de aanbieders een goed gevoel overhouden aan de afhandeling door de boedelcommissie. Die aanbieders zijn leden, familieleden of soms een aanbod van buiten de vereniging waarvoor een goede

bestemming wordt gezocht. In het algemeen kun je stellen dat de handelswaarde voor de objecten al jaren daalt en het is soms lastig om hoge verwachtingen te temperen. Belangrijker dan de financiële waarde is erfgoedwaarde en streven van A&G om een goede bestemming te vinden. Die goede bestemming is zeker te vinden bij de leden, die het verzamelen en koesteren.

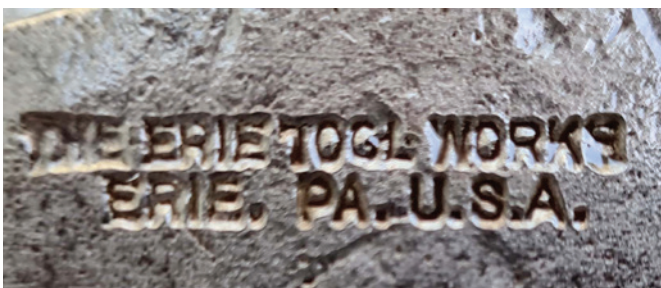
Ook dit jaar heb ik goede verwachting dat het weer een leuke spannende belevenis gaat worden. Met 62 kavels en veel variatie is er voor veel leden wel iets aantrekkelijks om op te bieden. We zijn natuurlijk altijd afhankelijk van het aanbod. Dat aanbod is soms een verzameling van een specifiek item zoals hamers, schaven of verstelbare sleutels. Dat laatste werd dit

jaar aangeboden en we zullen, net als bij de verzameling hamers twee jaar geleden, deze objecten over enkele jaren moeten spreiden. Wat opvalt is dat we minder kavels met schaven aanbieden naast de traditionele rijk gevulde bananendozen met veel houten schaven. Mooi dat we na jaren weer eens een snik (kavel 50) kunnen veilen en het is een hele mooie met interessante smidsmerken waarvan er drie te zien zijn op de detailfoto.

Maar liefst zeven kavels met verstelbare sleutels komen aan bod. De speciale belangstelling voor dit gereedschap is niet groot en dat is eigenlijk jammer. Als je wat beter in de geschiedenis en de grote verschillen in vorm en techniek duikt, dan zie je al gauw hoe mooi die sleutels kunnen zijn.

Kavel 15 is een mooie verstelbare moer- en pijpsleutel, gemaakt door Erie Tool Works uit Pennsylvania USA. Lengte 12 3/4 inch, vier rings verstelmechanisme van het Briggs Pattern, met houten handvat. Datering, 1^e kwart 20^e eeuw. Voor merknaam zie foto en op de andere kant het logo E- in diamant van Erie. Het Amerikaanse A.D. Briggs octrooi dateert uit 1859. Erie Tool Works was een grote Amerikaanse gereedschappenfabrikant.

Kavel 19 bestaat uit een serie Van Duijl sleutels. De bekende Hollandse sleutels. Het is een van de weinige voorbeelden van een Nederlands gereedschap patent dat ook internationaal een behoorlijke verspreiding heeft gekend. Het patent werd rond 1900 ook in Amerika en Engeland toegekend en daar ook geproduceerd. Kavel 20 toont een verbeterd patent Van Duijl sleutel en een type met een schuine bek. Op het verbeterde model staat vermeld; *Van Duijl's patent no. 18926/1907* en vervolgens *made by Thomas Chatwin Birmingham*. Zoals de meeste modellen verstelbare sleutels is de Van Duijl sleutel na de oorlog meer en meer vervangen door de Zweedse moersleutel.

Kavel 21. Twee verstelbare Amerikaanse moersleutels van 21 inch. De linker met het merk TRIMO komt van de firma Trimont Mfg. Co. Roxbury Massachu-

setts en dateert uit 1919 – 1920. De rechter is van de firma Bemis & Call uit Springfield. Een onderneming die terug gaat tot 1855. Deze sleutel, no. 90, dateert waarschijnlijk uit de jaren 1940 – 1950. Beide grote sleutels zijn in goede staat en ook in de U.S.A. redelijk zeldzaam.

Kavel 22 bestaat uit een aantal iconische Engelse Girder sleutels. Joseph Lucas Girder uit Birmingham was de bedenker van dit type sleutel. Deze sleutel werd gemaakt vanaf 1897 in Birmingham en later tot 1950 ook in Duitsland. Het gold lang als de kwaliteit sleutel voor fietsen, motoren en auto's en was de sleutel voor Rolls-Royce.

Kavel 14 lijkt een gewone Zweedse sleutel met een lengte van 21 cm, maar uit het meegegoten opschrift blijkt dit een zeldzame vondst te zijn. Aan de ene kant staat 'DH8 Gray Toronto Canada' en aan de andere kant is te lezen 'Gift van Canada Watersnood 1953'. De watersnoodramp in 1953 kreeg veel internationale aandacht en uit veel landen kwamen hulpacties op gang waaronder ook Canada. De Canadese hulpactie kreeg de naam "Operation Wet Foot". Heel snel werden al Canadese militairen ingezet die in Duitsland waren gelegerd. Er was een donatie van 1 miljoen dollar van het Canadese Rode Kruis, verschillende particuliere inzamelingsacties en transporten door vliegtuigen met hulppakketten. Voor de wederopbouw werden landbouwmachines en pakketten met handgereedschappen geschonken. Veelal bedoeld voor de landbouw, maar ook voor gezinnen die hun werk en bestaan weer moesten opbouwen. Dat handgereedschap bestond uit bijlen, schoppen, hamers, sikkels, heggenscharen, haarspit en dus ook verstelbare sleutels. De Gray fabriek in Toronto produceerde vanaf 1912 gereedschap en bestaat nog steeds. Opvallend dat de tekst op de sleutel in het Nederlands is, maar of dit gereedschap in opdracht werd geproduceerd of een donatie initiatief van de Gray firma was, is niet bekend. Het is duidelijk dat dit niet zomaar een moersleutel is, maar een bijzonder bewaard stukje geschiedenis, dat een goede plek moet krijgen.

Kavel 8 en 58 bieden interessante meetinstrumenten. De meetketting naast 10 m. zijn de koperen handgrepen gemerkt met Ahrend & zoon en W.J. Weisseno Amsterdam. In de catalogus van 2026/2027 van Ahrend staat deze vermeld als no.7402. De naam W.J. Weisseno verwijst naar Amsterdamse instrumentmaker Wilhelmus Johannes Weisseno (1811-?) met een bedrijf op de Nieuwendijk in Amsterdam. Rond 1900 is het een bekende leverancier van allerlei meetapparatuur van duimstokken tot theodolieten. Het bedrijf wordt in 1903 aangeduid als Rijksleverancier. Het einde komt ongeveer in 1940. De dubbele naamsvermelding wijst er op dat firma Ahrend meetkettingen verkocht van Weisseno. Kavel 58 bestaat uit een stalen landmeetlint van 20 m. en een stalen peilmeetlint van de Engelse firma Rabone Chesterman. Op het prachtige koperen peilgewicht staat 30 Ft en IPM9.

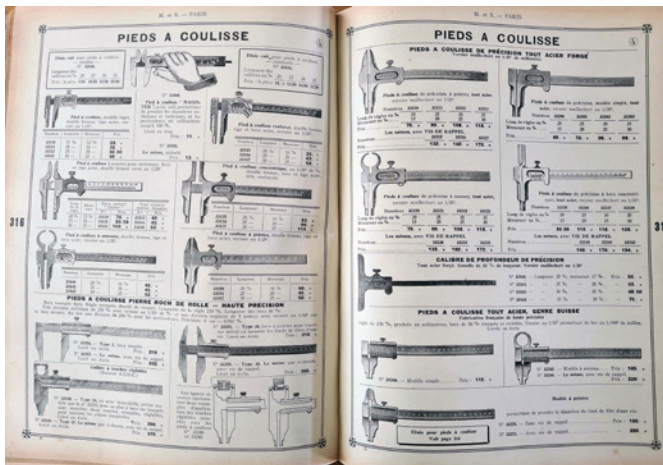

Kavel 43 bevat twee pickels waarvan de langere het meest interessant is. Deze is gemaakt in de jaren 1932 – 1938 door de firma Stubai uit Fulpmes in Tirol naar een ontwerp van Peter Aschenbrenner, een bekende Oostenrijkse berggids. Dit model werd gebruikt door Duitse bergtroepen tijdens WO2.

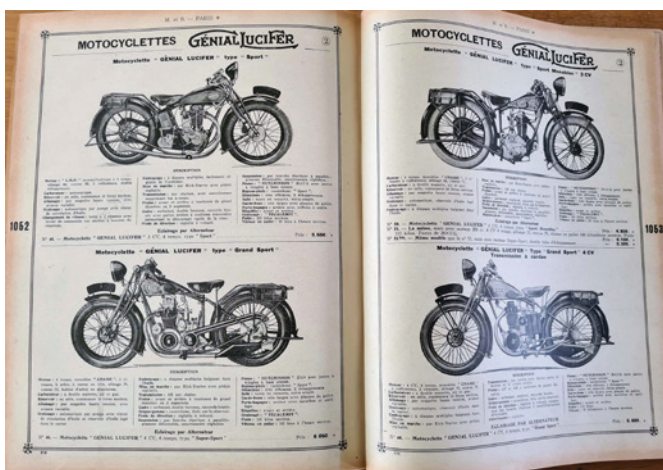

Voor de liefhebbers van oude catalogi zijn de kavel 23 en 24 wel heel bijzonder. De eerste betreft een luxe catalogus Nr. 50 uit 1929 van Mestre & Blatgé, destijds een bekende handelsfirma uit Parijs met uitgebreide internationale vestigingen. Het boek weegt 5 kg en telt maar liefst 1188 pagina's, met een enorm divers aanbod aan gereedschappen, machines, automobiel accessoires en onderdelen, fietsen, sportartikelen, radio's, grammofoons, jachtgeweren en nog veel meer. Behalve de eerste pagina die in kopie is toegevoegd, is de catalogus geheel compleet zonder losliggende bladzijden. De band is zwaar versleten, maar origineel en in art-deco stijl. Deze catalogi werden in grote aantallen verspreid, maar ook flink gebruikt en daardoor is een exemplaar dat zo volledig en in goed leesbare staat is overgeleverd zeker een historisch referentiewerk. Dit laatste geldt zeker ook voor de tweede Amerikaanse catalogus uit de jaren '30 van de bekende groothandel Farwell, Ozmun, Kirk & Co uit St Paul in de staat Minnesota. Deze firma bestreek een groot deel van de Verenigde Staten, tot aan de westkust toe. Met 4814 pagina's en een index die alleen al 80 pagina's beslaat is dit de grootste 'hardware' catalogus die wij ooit gezien hebben.

Hieronder twee pagina's uit Mestre & Blatgé en pagina 50-51 van Farwell.

Kavel nr. 51 is een zeldzame Amerikaanse dubbele bijl van het zogenaamde 'Puget Sound' model, zo genoemd naar de inham in de kust in het noord westen van Amerika waar vroeger enorme woudreuzen werden omgehakt. Deze voor-oorlogse bijl is gemaakt door de bekende bijlenfabrikant Plumb en heeft een uitzonderlijk lange steel. (zie ook artikel in de Gildebrief 2012, met name de foto op pagina 57)

Veilingstukken najaar 2026

1. Verloting
2. Zweeds model moersleutel 18 inch, EXTRA
3. Drie koperen hamers, met rechts een belijmhamer en in het midden een vonkvrije hamer van de firma Berlyco uit de USA. Het is nr. H61 gemaakt van een beryllium-koper legering.
4. Collectie van 20 kleine hamers
5. Verstelbare Franse borstboor
6. Handboor met tandheugel, 28 cm, Duits of Frans
7. Leidekker, hamer en rooihaak
8. Meetketting 10 m. Ahrend & zoon, W.J. Weisseno Amsterdam
9. Diverse passers
10. Houten draadsnijblok, diameter 5 1/2 cm
11. Stanley 4, made in England
12. Vier beitelsets voor een Stanley 55 combinatieschaaf van het oude type. 48 beitels van de oorspronkelijke 52 beitels zijn nog aanwezig.
13. Stanley 4 SW, nieuw in doos, compleet met instructie boekje.
14. Moersleutel, gift van Canada, 8 1/2 inch
15. Erie moer- en pijpsleutel
16. Doos schaven
17. Doos schaven
18. Doos divers
19. Zes Van Duijl sleutels
20. Van Duijl, met schuine bek en verbeterd patent
21. Amerikaanse sleutels 21 inch
22. Vijf Lucas Girder sleutels
23. Catalogus Mestre Blatgé
24. Farwell catalogus.
25. Engelse ploeg van Varvill & Son uit York (1829 – 1840) en een ongemerkte ploeg met schroefstokken
26. Zes glassnijders met diamant
27. Drie bijltjes
28. Originele Engelse Rawlplug klopboor met doosje Rawlpluggen.
29. Klopboor met doosje Rawlpluggen
30. Militaire observatietelecoop/periscoop met 50 mm objectief, zeer helder beeld en vergroting minimaal 8x. Vermoedelijk Amerikaans WOII
31. Waterpasinstrument, GKO Kern Aarau, Zwitserland in bakelieten draagdoos. Hoogte 8 cm.
32. Waterpasinstrument, Hellger Watts SL2,8 Engels, in leren kofertje. Hoogte 10 cm. Heeft enig onderhoud nodig.
33. Baak (2x 150 cm) en statief (145 cm) voor waterpasinstrument.
34. Twee haken van Nooitgedagt waarvan de onderste een combinatie schrijfhaak. Een klein hoekje van de verstekbaan is afgebroken.
35. Doos schaven
36. Doos divers
37. Doos hamers
38. Houten booromslagen
39. Scharnierbeitels, fitsenbeitels
40. Gebogen trekmes, totale lengte 43 cm, gemerkt Goldenberg
41. Twee bijltjes
42. Zes beitels, vier van Nooitgedagt
43. Pickels
44. Branders
45. spookschaven
46. Kleine zandsteen (20 cm diameter) met gietijzeren waterbak. Praktikus, model 25. Gemaakt door Halbach & Möller, Hagen.
47. Kist met gereedschap met werkend slot
48. Bananendoos vol elektra, waaronder veel porselein
49. Molenmakersbeitel, 78 cm, beitelbreedte 3 cm
50. Snik, totale hoogte 80cm, beitelbreedte 12,5 cm
51. Dubbele bijl, 103 cm.
52. maatscheppen
53. Figuurzaag voor hand- of voetbeweging
54. Twee spanzagen
55. Pootmes voor bomen, 87 cm
56. Sigarenpers
57. Kistje slangenboren met vierklauw booromslag
58. Een stalen grondmeetlint van 20 m en een stalen peilmeetlint met koperen peilgewicht. 30 FT, Rabone Chesterman.
59. Aftapkraan voor wijnvat met klem
60. Houtmonsters in de vorm van kleine boekjes
61. Drie koffiemolens en een nootmuskaatmolen
62. Verzameling strijkbouten

2

3

4

5

6

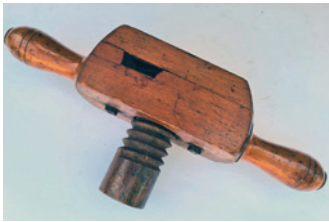
7

8

9

10

11

12

13

14

15

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

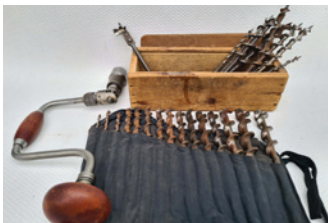
54

55

56

57

58

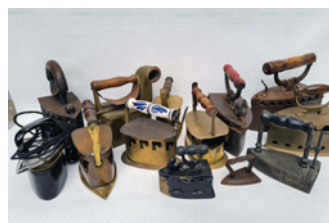
59

60

61

62

Verslag Voorjaarsexcursie 2026

John Boele

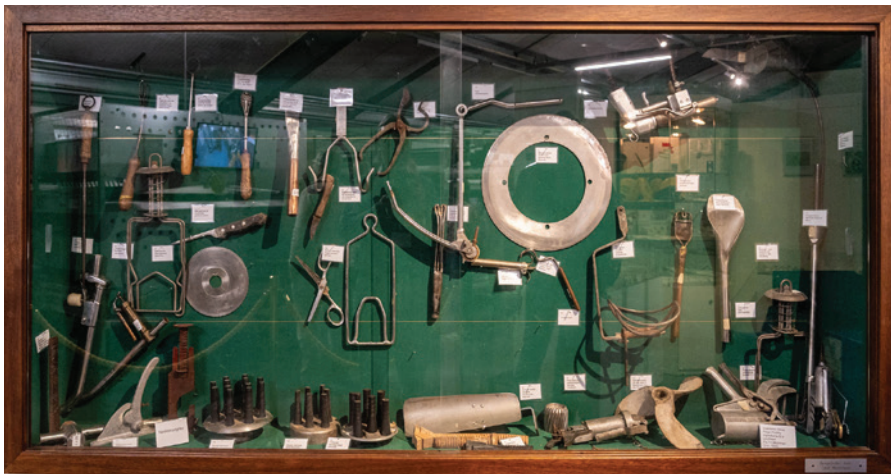
Op 2 mei werden we verwacht in het Nederlands Pluimveemuseum in Barneveld. Eerlijk gezegd wist ik niet dat een dergelijk museum bestond, maar des te meer reden om eens te gaan kijken.

Wel dat was best verrassend, zoveel als daar te zien was en ook de manier waarop alles vormgegeven is verraste mij zeer. Vanaf 10 uur stroomden de leden binnen en werden onthaald met koffie en Barneveldse sprits. Na een kort welkomstwoord van onze voorzitter en van de leiding van het museum werden we in 4 groepen rondgeleid door het museum. De rondleiders wisten ons veel te vertellen over de ontwikkeling van het houden van pluimvee en wat daar allemaal bij komt kijken.

Nooit zo beseft wat de impact van de pluimveeteelt op een dorp als Barneveld heeft gehad. Niet alleen het houden van het pluimvee, maar ook bv de eiermarkt en eierveiling. De opleiding voor het sexen van de eieren bijvoorbeeld, maar ook de ontwikkeling van allerlei machines voor het sorteren en verpakken van de eieren.

Rond 12.30 verzamelde iedereen zich weer in de grote zaal om te genieten van een rustieke lunch die werkelijk prima verzorgd was. Complimenten aan het museum.

Na de lunch pauze was er nog voldoende gelegenheid om zelf nog eens door de zalen van het museum rond te lopen en zich nog eens verder te kijken naar bepaalde objecten.

Er was ook nog een verkooftafel van A&G ingericht waar voor een zacht prijsje best nog wat leuks te halen viel.

Maar het hoogtepunt van de dag was natuurlijk de veiling met de oorspronkelijke veilingklok. Na een korte uitleg hoe de knoppen te bedienen werd er eerst een paar keer proefgedraaid. Het was soms hilarisch om te zien hoe vroeg er werd gedrukt om toch maar een doosje eieren te kunnen scoren. Omdat het veilen zo goed beviel werden er zelfs een aantal extra zaken geveild. Uiteindelijk geen menigee met een doosje VERSE eieren naar huis. Een zeer geslaagde dag met veel

bijzondere objecten en verhalen. Dank aan Jacob Cazemier en Hans van Meijel voor de organisatie van deze fijne bijeenkomst!

Regio bijeenkomst Zuid in Son en Breugel

Ad Heesbeen & John Boele

Op 11 oktober 2025 waren we te gast bij Henk en Annelies van de Laar aan de Van den Elsenstraat 29 te Son en Breugel. Het naambordje van onze vereniging onder de Brabantse vlag leidde de bezoekers naar de ontvangstruimte. We zijn met 10 leden van onze vereniging gastvrij ontvangen door Annelies en Henk met koffie, thee en met daarbij veel lekkers. De ontvangst was in de eerste verzamelruimte met

de sfeer van een huiskamer met een kloosterzuster zittend achter de tafel. Sigaren, pijpen en rookwaar op tafel, hetgeen de afkomst verraad immers de tabaksindustrie was alom aanwezig in de Kempen. Het was overweldigend wat er allemaal te zien is je komt ogen te kort. Het is een kunst om je te fixeren op een voorwerp.

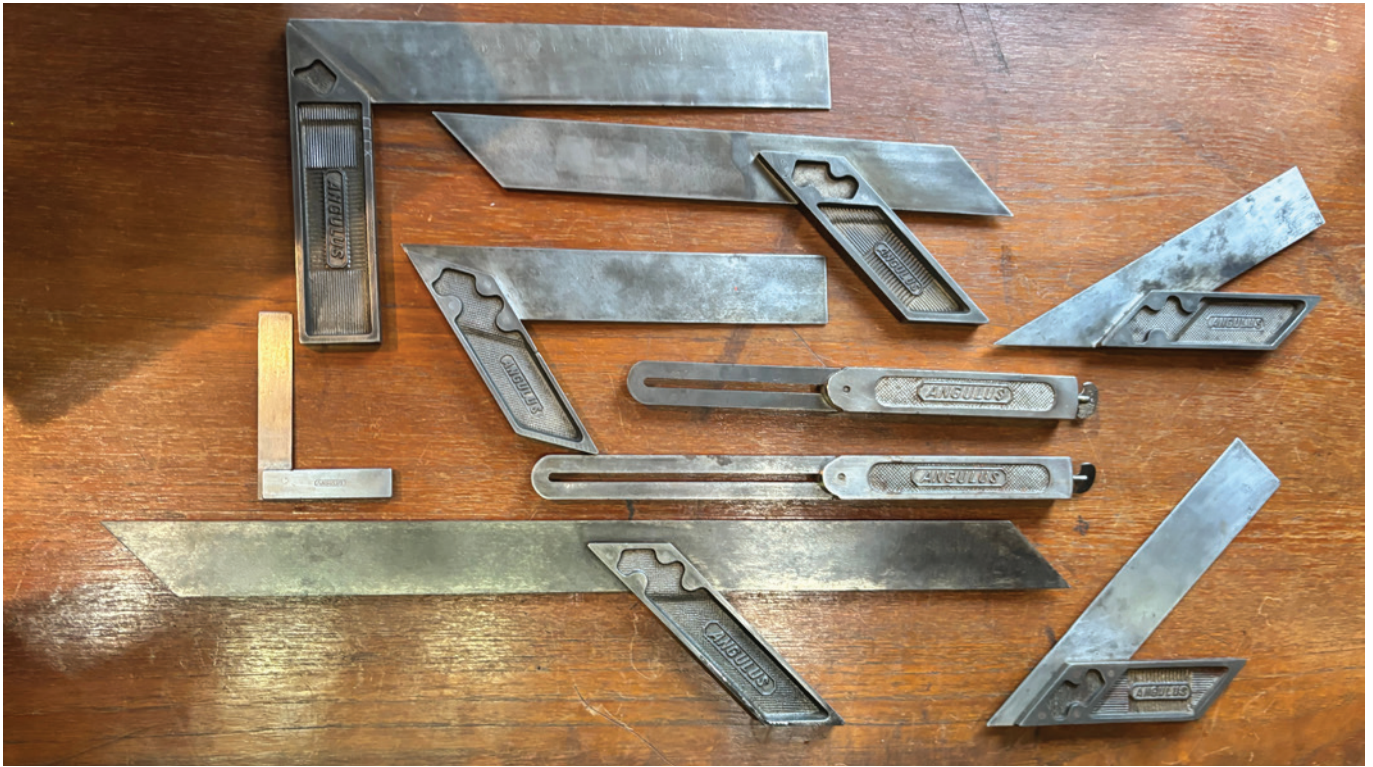
En voor de hand liggende vraag is wat Henk verzamelt. Henk heeft belangstelling voor alle voorwerpen die in zijn jeugd in gebruik waren. Een deel van de verzameling is nog ouder. Er is weinig te benoemen dat niet past in de verzameling. Er wordt niet heel actief meer gezocht maar veel mensen in de regio kennen de hobby van Henk en brengen nog steeds voorwerpen. Daarnaast zoekt hij de brocante handel en markten op. Ook de Najaarsbijeenkomsten van A&G verlaat Henk niet zonder een tas met opmerkelijke spullen. De verzameling gebruiksvoorwerpen beperkt zich niet tot gereedschappen voor verschillende ambachtslieden die zich bezighouden met hout, metalen en stoffen. Er bevinden zich in de vele vertrekken, hallen en schuurtjes ook huishoudelijke artikelen uit de 19^e en 20^e eeuw. Een verzameling radio's en grammofoons met kasten vol met duizenden platen. Landbouwgereedschappen, klokken en kachels het is allemaal te vinden in Son en Breugel. Daarnaast verzamelt Henk stationaire motors, kleine stampende eenpitters. Henk blijkt ook een dieseldokter te zijn. Hij kent de werking, de gebreken en de vele merken.

De lijfspreuken in “opa's huisje” spreken voor zich; “Tel wat je hebt en niet wat je mist” en “Als ge wa bewaort, dan hedde wá” kom je tegen. Het gaat om duizenden stukken maar desondanks heeft Henk bij ieder voorwerp een verhaal over de afkomst en het gebruik. Alle vertrekken worden drie dimensionaal benut; de wanden, vloeren en de plafonds zijn volledig in gebruik. Gelukkig zijn de constructies deugdelijk genoeg om de lasten te kunnen dragen. Een van onze deelnemers deed bij binnenkomst een kleine inspectie. Maar het voelde goed!

Midden tussen de verzameling kwamen de gesprekken los. Veel voorwerpen roepen herinneringen en vragen op waardoor geanimeerde gesprekken ontstonden. Met de door Annelies en zoon Willem verzorgde koffie met lekkernijen erbij is het een aangename bijeenkomst geworden.

Er werd ook nog tijd gevonden om enige meegebrachte gereedschappen te bekijken. Johan van Dijk had een mooie complete serie schrijfhaken meegebracht

van Angulus. Heel bijzonder is dat deze serie ook de 30 graden en 60 graden hoek bevat.

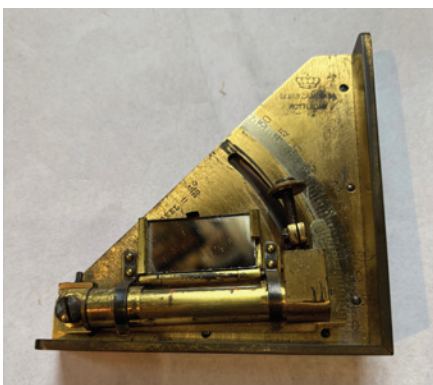
Daarnaast werd een kwadrantmeter uitgesteld. Een kwadrantmeter werd gebruikt om de hellingshoek van een schietbuis in te stellen. Op de vooroorlogse wapens bevond zich op de schietbuis, een vlak gedeelte evenwijdig met de zielas waarop het kwadrant kon worden geplaatst. Met het waterpas en de micrometerschroef voor de compensatie van de terreinhoek kon nauwkeurig worden gericht door het elevatiehandwiel van het wapen op de waterpas libel te laten spelen. De dracht van het stuk kon worden afgeleid van een bij het wapen horende schootstafel. Een schootstafel is een uitgebreid tabellenboek met informatie over de dracht van het wapen bij een bepaalde hellingshoek.

Er werden ook enkele bijzondere houten sloten en een houten sleutel naar voren gebracht.

Door Wim van Wingerden zijn enkele schilijzers ingebracht. Schilijzers worden gebruikt om de

bast van jonge twijgen (tenen) te verwijderen. Het schillen wordt ook wel als "trekken" of "witmaken" aangeduid. Hout schillen is werk van volwassen mannen. Vrouwen en jongeren schillen meestal de tenen. Een-, twee-, of driejarige twijgen worden tenen genoemd. Tussen het hout en de bast bevindt zich de zogenaamde cambiumlaag waarin zich de sapstroom bevindt. Hoe vochtiger de cambiumlaag des te eenvoudiger gaat het schillen. De twijgen worden daarom bewaard door deze met het onder-eind in het water te zetten. Een te droge bast leidt tot veel ergernis, vermoeidheid en geringe verdiensten. De kwaliteit van de schilijzers is daarbij van belang. Schilijzers variëren in afmetingen van 60 tot 125 cm. De schilijzers worden met krammen aan een stevige paal bevestigd. De druk tussen beide ijzers kan worden bijgesteld. De meegebrachte schilijzers kunnen "straf" worden gesteld door de moer met bout aan te draaien of door de ring te verplaatsen. (Bron: "Wilg & Mand" derde jaargang, 1984 nr. 4 Stichting Wilg & Mand gevestigd te IJsselstein).

Peter Leydekkers bracht een zaaggeleider voor een

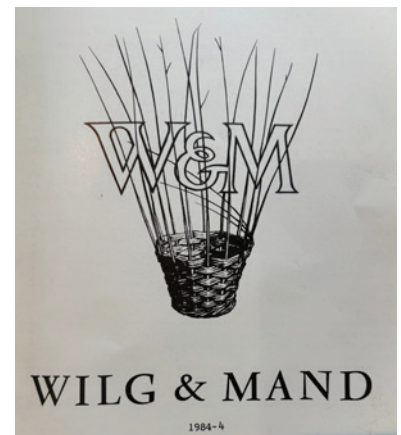

handverstekzaag mee, van het merk Ulmia. Ulmia is een Duits merk waarvan het bedrijf bekend is om kwalitatieve houtbewerkingsgereedschappen. Het bedrijf is in Ulm opgericht in 1877 door meestertimmerman Georg Ott. In 1978 kreeg Ott zijn eerste patent op een handverstekzaag. In 1879 verhuisde het bedrijf naar Frauentor waar ook cirkelzagen werden geproduceerd. Georg Ott heeft in 1893 maanden door Amerika gereisd. Daarna heeft hij de "Ulm Reformplane" ontwikkeld. Deze schaaf had een verwijderbare schoen waarmee de mogelijkheid ontstond om de keel van de schaaf af te stellen. Het bedrijf is later in familie verband voortgezet. Na 125 jaar is Ulmia in

2002 failliet gegaan. De naam en merkrechten zijn overgenomen door Anton Kessel GmbH & Co. De productie van Ulmia handgereedschap is voortgezet door Ulmia GmbH. Ulmia produceert nog steeds allerlei gereedschappen en werkbanken van zeer hoge kwaliteit.

Al met al een heel bijzondere bijeenkomst. We konden niet alleen genieten van een zeer uitgebreide verzameling van de meest uiteenlopende zaken, maar ook nog een aantal meegebrachte voorwerpen met elkaar bespreken. Nogmaals dank aan Henk en Annelies voor de hartelijke ontvangst in Son en Breugel.

Passer, passers overal passers

(naar analogie van Beesjes, Beesjes, overal beesjes)

John Boele

Sommigen van u weten dat ik ondertussen een aardige collectie passers verzameld heb.

Voor mij is het verzamelen meer dan zoeken, vinden, kopen, oppoetsen, nummeren en catalogiseren. Het is ook voortdurend attent zijn op bijzondere collecties in musea.

Nu heb ik het voorrecht om als vrijwilliger werkzaam te zijn in het Rijksmuseum voor Oudheden en kan daar met deskundige restauratoren contact hebben over het opknappen en bewaren van oude metalen voorwerpen. Ook dit museum heeft een aantal passers in haar collectie. Hieronder een tweetal:

Romeinse passer gevonden in Voorburg

Een Romeins bronzen passertje, slechts 5 cm groot, gevonden in Heerwaarden.

Ook op vakantie heb ik regelmatig passers in archeologische musea gespot.

Maar ook in Zwitserland: Basel : Een drietal passers, waarschijnlijk 18^e eeuws

Spanje, Ecija :

Een Passer van brons met een bijzonder scharnier

Spanje, Medina Sidonia :

Een bronzen passer met fleur-de-lis versiering, 18^e eeuw.

Griekenland, Igounmenitsa : Twee Romeinse passers.

Spanje, Merida : Twee Romeinse passers met bijzondere scharnieren

Dus u ziet, ook op vakantie kun je met je verzameling bezig zijn!

Inhoud van deze A & G Kroniek

Van de voorzitter	2
Najaarsbijeenkomst 2026	3
Routebeschrijving	6
Programma Najaarsbijeenkomst 2026	7
Agenda ledenvergadering	8
Jaarverslag 2024-2025	9
Balans A&G Boekjaar 2025 - 2026	10
Verantwoording Financiën vereniging Ambacht & Gereedschap	11
In memoriam	11
Twee kopstukken uit het bestuur	12
Verkooptafels en veiling	14
Veilingstukken	18
Verslag Voorjaarsexcursie	21
Passers	27

De A&G Kroniek verschijnt
tweemaal per jaar.
Redactie: John Boele

Redactieadres:
John Boele
Westerdreef 52
2152 CS Nieuw-Vennep
Tel: 06 5317 9547
Email: john.boele@gmail.com

Niets in deze uitgave mag, op
welke wijze dan ook, worden ge-
kopieerd en/of vermenigvuldigd
zonder schriftelijke toestemming
van het bestuur van de vereni-
ging Ambacht & Gereedschap.

Ledenadministratie: Ria van den Bunt,
administratie@ambachtengereedschap.nl
Boedelcommissie: Johan van Dijk, Jacob Cazemier, Gerrit Snoek
en Jan Blaas (voorzitter)
Publiciteitscommissie: Hein Coolen en John Boele
Bankrekening: IBAN: NL15 INGB 0000 3007 41
BIC: INGBNL2A
t.n.v. Ambacht en Gereedschap

Bestuur Vereniging Ambacht & Gereedschap

Voorzitter: Sandra Hoekman
voorzitter@ambachtengereedschap.nl
tel 06 5050 5232

Secretaris: Ria van den Bunt
secretaris@ambachtengereedschap.nl
Tel. 06 1014 3298

Penningmeester: Rijk van den Bunt
penningmeester@ambachtengereedschap.nl
Tel. 06 2151 8612

Leden: Jan Blaas
boedelcommissie@ambachtengereedschap.nl
Tel. (0317) 61 63 63

Hein Coolen
Tel. (0318) 61 43 73

www.ambachtengereedschap.nl